

Régi magyar mondák

Az Árpád-házi királyok
mondái

Szent Lászlótól a vegyesházi királyokig

Editura Kedvenc Kiadó
Székelyudvarhely, 2017

TARTALOM

SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY CSODATÉTELEI	3
SZENT LÁSZLÓ VIZET FAKASZT	4
SZENT LÁSZLÓ FÜVE	6
A TORDAI HASADÉK	8
SZENT LÁSZLÓ PÉNZE	10
SALAMON TORNYA	11
SZENT ISTVÁN KOPORSÓJA ÉS A SZENT JOBB	12
SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY HADJÁRATAI	13
SZENT LÁSZLÓ NEMESEI	16
BÉLTEK	18
SZENT LÁSZLÓ HALÁLA.....	19
SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY UTOLSÓ GYŐZELME	21
KÁLMÁN KIRÁLY ÉS ÁLMOS HERCEG VISZÁLYKODÁSA	22
KÖNYVES KÁLMÁN ÉS A BOSZORKÁNYOK.....	26
KÁLMÁN KIRÁLY MEGENGEDI A KERESZTES HAD ÁTVONULÁSÁT MAGYARORSZÁGON.....	28
ISTVÁN KIRÁLY HADJÁRATAI.....	30
AZ ARADI ORSZÁGGYÜLÉS	33
EPERJES	34
BORICS, A TRÓNKÖVETELŐ.....	36
BÉLA KIRÁLY ÉS A BANKÓ LÁNYA	39
III. BÉLA BEHÍVJA A CISZTERCITA RENDET	45
III. BÉLA FOGADJA BARBAROSSA FRIGYEST	46
IMRE KIRÁLY ELFOGJA PÁRTÚTÓ ÖCCSÉT, ENDRÉT	48
II ANDRÁS (ENDRE) A SZENTFÖLDRE VONUL	50
BÁNK BÁN	51
II. ENDRE KIADJA AZ ARANYBULLÁT	53
MAGYARORSZÁGI SZENT ERZSÉBET LEGENDÁJA	54
A BALATONI KECSKEKÖRÖM	56
JULIANUS BARÁT	57
IV. BÉLA FOGADJA KÖTÉNY KUN KIRÁLYT	61
A MAGYAROK ÉS A KUNOK VISZÁLYKODÁSA	62
A TATÁROK FEJSZÉS CSAPATA.....	67
A SAJÓ MENTI CSATA	68
TATÁR VILÁG MAGYARORSZÁGON	75
GALAMBOSKÓ	82
A LIETAVAI CSODA	84
TESTHALOM	87
CSOMBOD VÁRA	88
A LES-HEGY	89
IV BÉLA VISSZATÉR AZ ORSZÁGBA	92
SZENT MARGIT LEGENDÁJA	93
KUN LÁSZLÓ SZEMBESZÁLL AZ EGYHÁZZAL.....	98
KUN LÁSZLÓ ES HABSBERG RUDOLF TALÁLKOZÁSA	99

SZENT LÁSZLÓ VIZET FAKASZT

áskor Jászó-Döbröd község mellett vonult a sereg, ott meg epezstő szomjúság kínozta a katonákat. Akkora volt a szomjúságuk, hogy kínjukban ordítani kezdtek.

Ezt a kiáltozást meghallja az ellenség vezére, és kérdi nagy gúnyosan László királytól:

- Hallod-e, király, ugyan miért ordítoznak ennyire a katonáid?

- Mert veled akarnak megütközni - felelte Szent László király.

De mielőtt ütközetre került volna sor, a Szent király Istenhez fohászokodott, hogy szomjúságtól elepedt katonáit felüdíthesse.

Isten most is meghallgatta a könyörgést: íme, Szent László lova patkójának nyomán víz buggyant ki, bőséges forrás fakadt.

Ez a forrás a katonákat felüdítette, azóta is csordogál, vize soha el nem fogy, se ki nem szárad.

Ezt a forrást a nép ma is Szent László kútjának nevezi.

Egy hasoló változatban Szent László egy kősziklához lépett, melyet alabárdjával meghasítva, vizet fakaszt, hogy vitézei szomjúságát enyhítse .

SZENT LÁSZLÓ FÜVE

zent László nevéhez fűződik az a legenda, amelyet Arany János, a legnagyobb elbeszélő költője is feldolgozott. „Szent László füve” című költeményében.

A következőket regéli:

Hatalmas termetű volt Szent László király, egy fejjel kimagaslott vitézei közül. Harcban olyan volt, mint a bátor oroszlán, békében meg olyan, mint a kegyes pásztor.

Egykor ezt énekelték róla:

„Üdvöz légy, kegyelmes Szent László király, Magyarországnak édes oltalma, Szent királyok közt drágalátos gyöngy, Csillagok között fényességes csillag.”

A kún csaták után rettenetes betegség, a pestis, terjedt el és ragadta el a lakosság apraját-nagyiát.

Amikor a pestis, a döghalál pusztítani kezdett, a nép László királyhoz futott, mindenki tőle várt segítséget. Mint a juhok a jó pásztorhoz, úgy tódultak a király sátorához.

Szent László pedig Istenhez könyörgött, tőle várt segédelmet.

„Csöndes sátorában, buzgón imádkozva térdepelt magában” - könyörgött az Egek Urához, hogy szabadítsa meg a magyar népet a retentő pusztulástól.

Isten egy éjszaka álmot küldött a királyra. Egy angyal jelent meg a szent király előtt, és azt mondta neki:

-Vedd íjadat és tegezeted, menj ki sátrad elé, és minden célzás nélkül bocsásd el nyílvezződet. A vessző megmutatja, mit kell tenned.

Amikor László király felébredt, hozatta íját és tegezét.

Kilépett sátrából és az őt körülvevő betegektől kísérvé, egy szép, pázsitos helyre ment és egy dombosabb helyen kifeszítette íjját és aztán célzás nélkül elbocsátotta a nyílvezzőt.

A nyílvezző messze szállott, s ahol lehullt, s egy kis füvet szúrt keresztül, egy genciána nevű fűszálat.

A genciánából, népies nevén a keresztesfűből készített orvosság, kenőcs, mentette meg népét a döghaláltól, s ezt, a csodás gyógyítás emlékéül azóta is Szent László füvének nevezi a nép.

A TORDAI HASADÉK

Nagy harcot vívott Szent László király Erdélyben a kunok ellen, s egyszer Torda mellett nagy vereség érte.

Futott a magyar sereg, futott maga a király is. Ott vágattak a Torda feletti hegyélen, elől a magyarok, nyomukban mindenütt a vérszomjas kunok.

Hátrapillant Szent László, s hát látja, hogy a kunok annyira a nyomukba értek, hogy fejszékkel csaknem levághatják.

Ekkor a király felsóhajt, és imával fordul az eget Urához:

- Szabadítsd meg, Uram, seregemet, éretted harcoltunk!

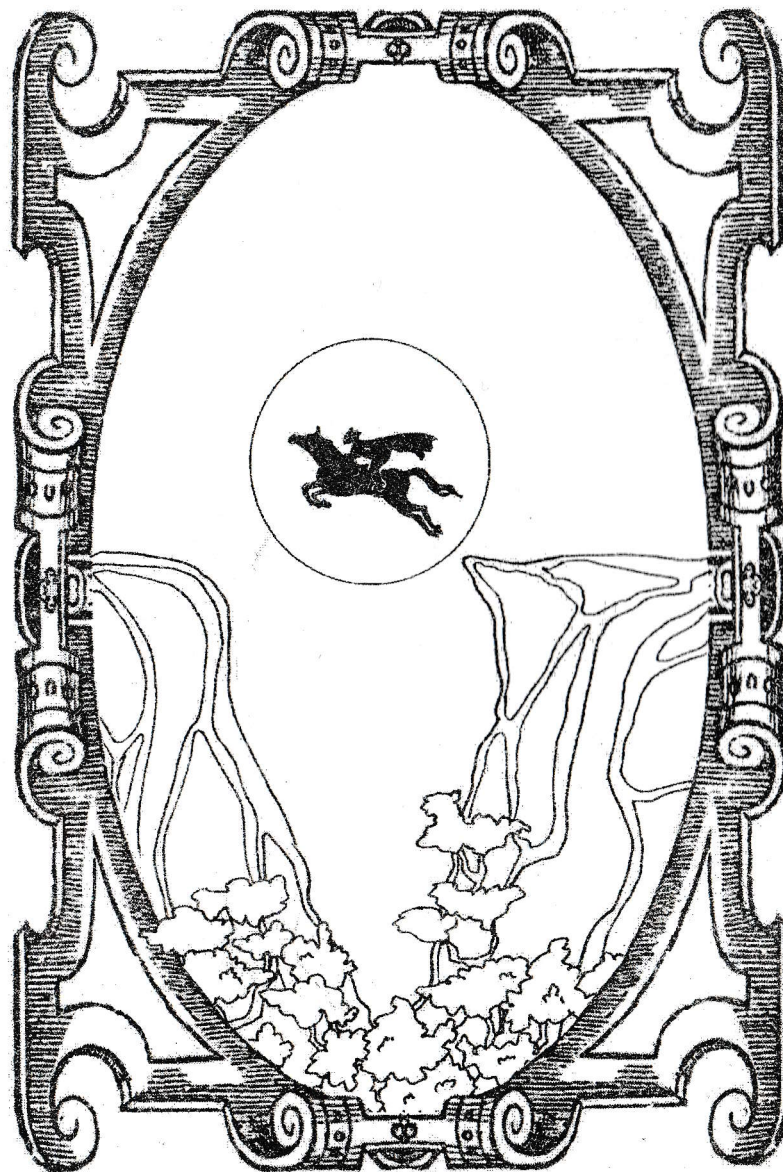
És íme, Isten ismét meghallgatta imáját és csodát tett!

Ahogy hajdan Mózesnek a Veres-tengert kettéválasztotta, úgy repesztette ketté a hegyet Szent László serege mögött.

Épp annyi ideje maradt a királynak, hogy lovával dobbantva, átugratott a megjelenő repedésen.

Rettenve rántották vissza lovukat a kunok, mert egy szempillantás alatt a király serege és köztük, mély hasadék tátongott.

A király lova patkójának helye, ahol dobbantott, még évszázadok múltán is jól látható volt az arra járók számára.

SZENT LÁSZLÓ PÉNZE

Egyszer a kunok nagy sereggel megrohanták Kolozsvár falait, és már erősen szorongatták a várost.

Amikor Szent László király ezt meghallotta, tüstént hadat kiáltott, és erős sereggel megtámadta a kunokat.

Hullott a pogány, mint a fű a kaszás előtt, s aki tudott, lóhalálában menekült a magyarok elől.

A magyarok pedig vágták, kegyetlenül aprították a menekülőket.

Ekkor a kunok vezére hirtelen kibontotta az iszákját, ki a tarisznyáját is, s mintha magot vetne, a sok aranyat az üldöző magyarok elé borította.

Erről példát vettek a többi kunok is, csak úgy szórták az aranyat, hogy a magyarokat megállítsák, és életüket megtartsák.

Jól számított a kun vezér!

Amikor a magyarok a sok kincset meglátták, egymás után leugráltak a lóról, és kapkodták fel az aranyat. Megfeledkeztek a dicsőségről meg a kunok üldözéséről, csak a kincstre gondoltak.

Szent László király egy ideig biztatta a vitézeket, hogy folytassák az üldözést, de hiába, mert a kincsvágy még a királyi szónál is hatalmasabb volt.

Ekkor a Szent király Istenhez fordult segítségért:

- Uram, te segíts meg, éretted harcoltam!

És íme, ismét csoda történt: Isten a sok aranyat, amit a kunok a földre szórtak, mind kővé változtatta!

Azon a vidéken sokáig mutogatták az aranyból lett köveket, amiket a nép Szent László pénzének nevezett.

SALAMON TORNYA

Szent László uralkodását sokszor háborgatta Salamonnak trónkövetelő zavargása.

Salamon királyságát még a mogyoródi csatában veszítette el. Az ütközetből, mely Géza és László fényes győzelmével ért véget, csak nagynehezen tudott megmenekülni.

Ezután a németek segítségével vissza akarta szerezni trónját, de hasztalanul.

Szent László királyságát már nem tudta még csak megingatni sem. Kibékült tehát rokonával és örömmel fogadta el azt a magas kegydíjat, amit László följánlott neki.

De Salamon még ezután sem tudott nyugodni.

Egyenesen László életére tört.

A Szent király erre Visegrád várának egyik tornyába, az azóta Salamon tornyának nevezett helyre zárta.

Ott fenn, a magas toronyban, a zúgó Duna fölött, Salamon szomorúan gondolt álhatatlanságával elvesztett koronájára.

De megnyugtatta az, hogy az ő minden hibáját jóvátette László